

“Wat is kwaliteitsvol kleuteronderwijs 2-6” – Bewijs op basis van onderzoek

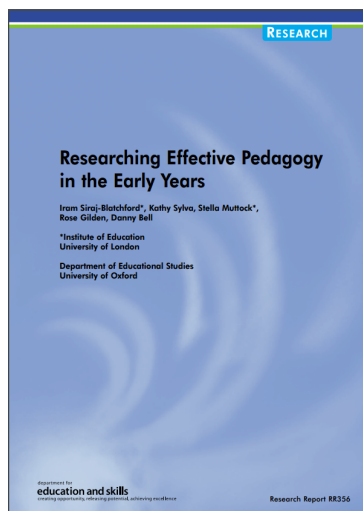
Iram Siraj
Professor of Child Development & Education
University of Oxford

Iram.Siraj@education.ox.ac.uk
Twitter: @SirajIram

30th August 2019,
UNIVERSITY COLLEGE, ANTWERP

Kwaliteit: Onderzoek naar Effectieve Pedagogie tijdens de eerste jaren (REPEY)

- Volwassenen: warme, responsieve relaties met kinderen
- Kwaliteitsvolle interacties miv ‘samen doordenken’
- Context met duidelijke onderwijsdoelen en planning
- Personeel: erkende kwalificaties
- Getrainde leerkrachten
- Ouders worden ondersteund op vlak van betrokkenheid bij het leren van kinderen

Siraj-Blatchford, Sylva, Muttock, Gildea & Bell 2002

Onderzoek naar kleuterscholen

Studiegebieden

Profiel Personeel Management en leiderschap

Organisatie Ouderbetrokkenheid Ethos

Curriculum Pedagogie Samenwerking gemeenschap

Onderzoeksmethoden

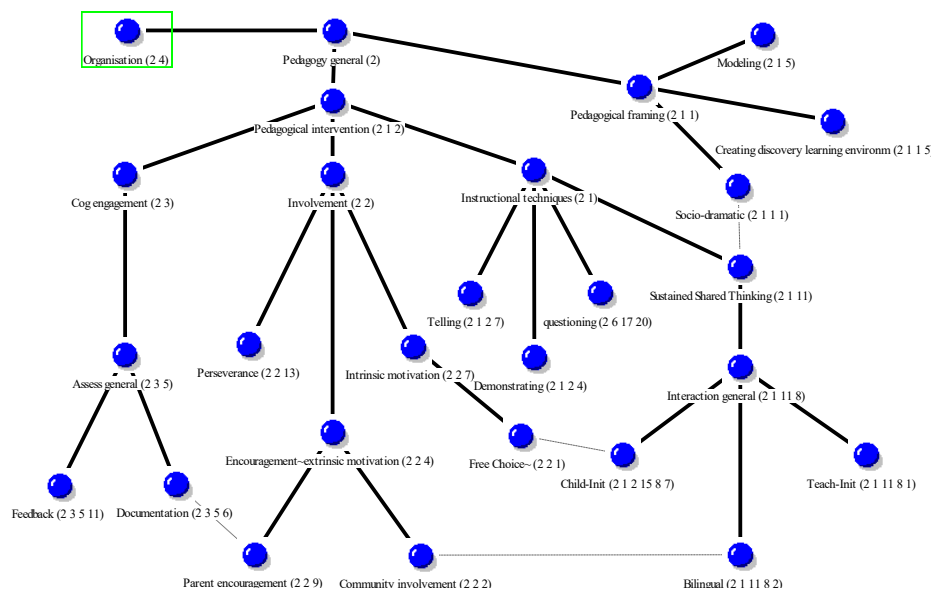
Documenten-analyse Interviews met personeel

Observaties van leerkrachten Observaties van leerlingen

Interviews met personeel, directie en ouders

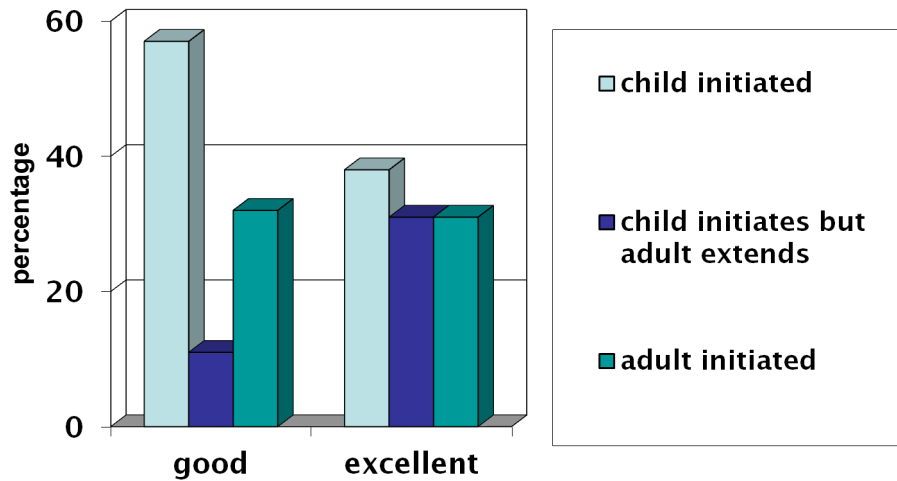
3

Pedagogie: gecondenseerd model

4

Volwassenen en activiteiten

5

Effectieve pedagogie

Vijf belangrijke, geïdentificeerde gebieden:

- Kwaliteit van de verbale interactie tussen volwassene en kind.
- Kennis over en begrip van het curriculum.
- Kennis over hoe jonge kinderen leren.
- Vaardigheden van volwassenen om kinderen te ondersteunen in het oplossen van conflicten.
- Helpen van ouders bij het ondersteunen van het leren van kinderen thuis.

6

Sterke focus op interacties

Interacties van kinderen met leerkrachten en leeftijdsgenoten bepalen wat kinderen leren, en hoe ze zich voelen bij het leren.

(Driscoll et al., 2011; Epstein, 2014; National Research Council, 2000; Pianta, 2012).

7

Samen doordenken

- *“Het houdt in dat twee of meer personen zich samen op een nadenkende manier inspannen om een probleem op te lossen, een begrip te verduidelijken, een activiteit te evalueren, een verhaal uit te breiden, etc. Beide partijen moeten bijdragen aan het denken en het moet begrip ontwikkelen en uitbreiden.”* (Siraj-Blatchford et al., 2002)
- *“Het actieve engagement van practici in het leren van kinderen en uitgebreid denken.”*
(Siraj, Kingston and Melhuish, 2015)

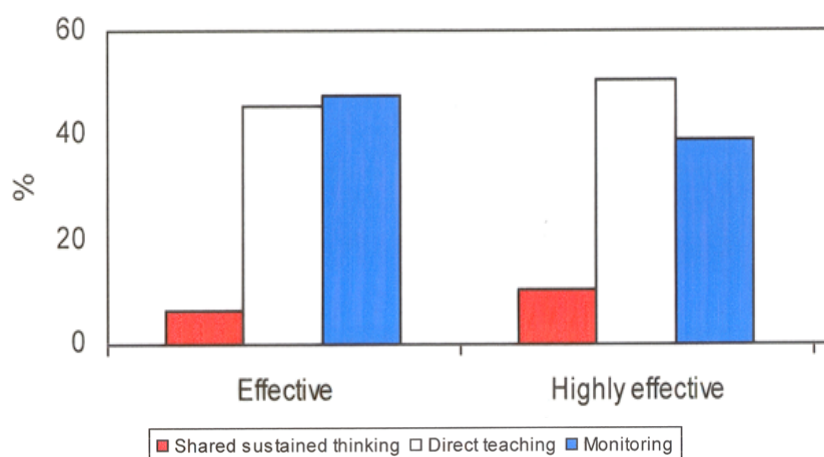
8

Samen doordenken

- Kan verbal of non-verbal zijn.
- Klemtoon op 'bijdrage aan het denken'.
- De leerkracht mag 'afstand nemen', 'tussen komen', 'voordoen', 'in vraag stellen', 'uitlokken' etc.
- De leerkracht moet sensitief zijn, niet noodzakelijk spraakzaam – de responsieve volwassene die intentioneel het leren ondersteunt.

9

Interacties van de volwasene

Vragen

- Gesloten vragen: retorisch, ontlokken korte, feitelijke antwoorden, raadsels-wat-ik-denk-gesprekken waarbij de volwassene het antwoord al weet (Edwards & Furlong 1978, Fisher 1995)
- Open vragen: stimuleren 'hogere orde denken' (Galton 1999, Alexander 2000)
- 70% van de kinderen (4-6j) gebruikte gesprekken voor routine zaken.....eerder dan voor het geven van betekenis (Tizard and Hughes 1984)
- 40% van alle 'gespreksactiviteiten' door volwassenen werden geclassificeerd als 'controlerend' –
 - 'de neiging om kinderen te negeren, over kinderen heen te praten, en algemeen het domineren van de werkzaamheden, was het meest opvallende kenmerk'...
 - Het had bepalende gevolgen voor de manier waarop kinderen antwoordden of deelnamen aan klasgesprek (Woods 1980).

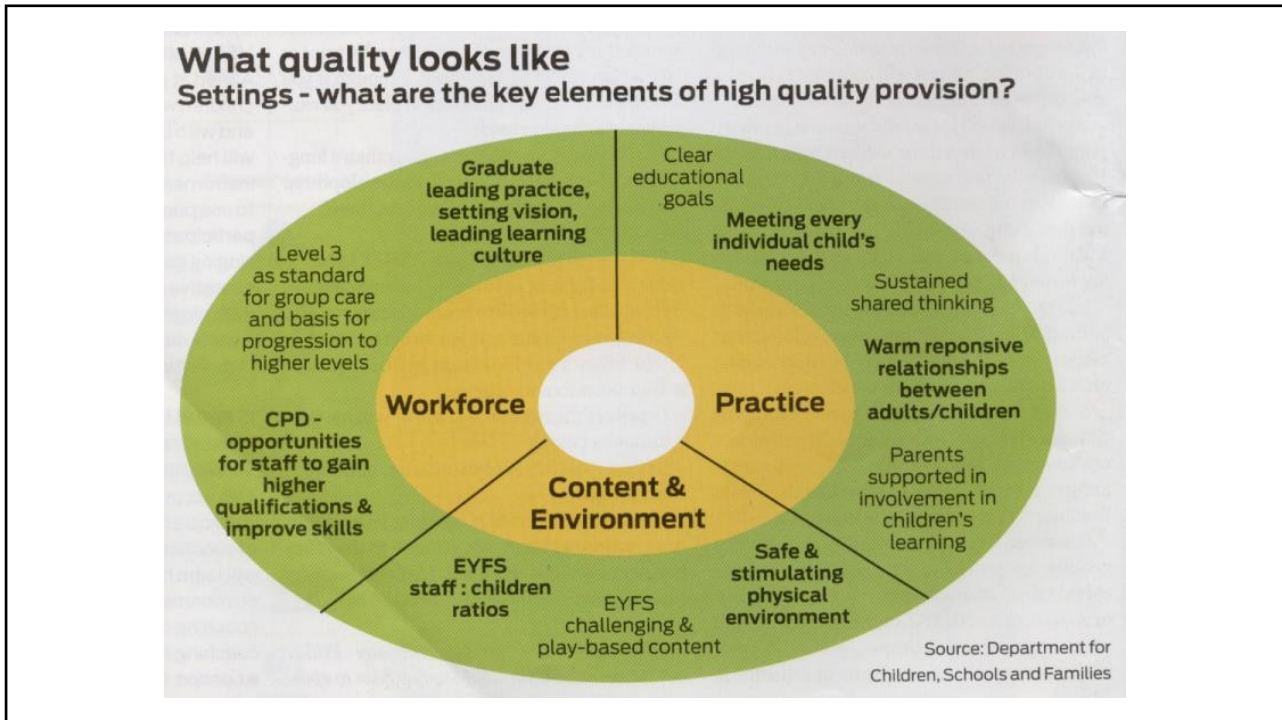
11

De rol van vragen in gesprekken

- 1. '*Initiation, Response, Evaluation*' (IRE) (Mehan 1979, Cazden 1988)
- 2. 'Initiation' (aanleiding) is meestal een vraag.
- 3. Vragen kunnen een gesprek maken of kraken, en ondanks het feit dat vragen gebruikt kunnen worden om het leren te promoten, kunnen ze het leren ook verhinderen (Cazden 1988).

Voorbeelden

12

Intentionaliteit (Pianta, 2003)

'Gerichte, ontworpen interacties tussen kinderen en leerkrachten waarbij leerkrachten de vaardigheden van kinderen doelbewust uitdagen, ondersteunen en uitbreiden.'

De lichtgevende schoenen

Enkele 4-jarigen zaten samen. Drie van de kinderen droegen sportschoenen die oplichten wanneer je ermee stapt.

Leerkracht: Wow! Kijk eens naar je schoenen! Dat is echt cool. Ze geven licht wanneer je ermee stapt.

Kind 1: Ja, dat doen ze!. [Springt enkele keren op en neer]

Leerkracht: Hoe kan dat? Hoe komt het dat ze licht geven?

Kind 1: Omdat ze nieuw zijn.

Leerkracht: Um. Die van mij zijn ook nieuw, maar ze geven geen licht.

Kind 2: Nee, omdat ze licht geven wanneer je ermee stapt. [Stapt enkele keren hevig]

Leerkracht: [Stapt enkele keren hevig] Dat is grappig. Die van mij geven geen licht wanneer ik stap.

Kind 3: Nee, nee, nee, je moet van deze gaten hebben [wijst naar de gaten]

Leerkracht: [Wijst naar de gaten in haar eigen schoen] Maar ik heb gaten en die van mij geven nog altijd geen licht, en Josh heeft ook gaten in zijn sportschoenen, en die van hem geven ook geen licht. Ik vraag me af hoe dat komt?

Kind 4: Ik denk dat je batterijen nodig hebt. Kinderen, jullie hebben batterijen nodig.

Kind 1: Ja, je hebt batterijen nodig om ze te laten werken. [Denkt even na]. Maar ik zag geen batterijen toen ik mijn tenen erin stak.

Kind 4: Ik denk dat ze onder de tenen zitten.

Kind 2: Ik kan de batterijen onder mijn tenen niet voelen.

Leerkracht: Ik vraag me af hoe we hierover meer te weten kunnen komen?

15

Het 'kwallen'-verhaal

Juni. Een klas met 3-jarigen. Tijd voor een kringmoment. De leerkracht had op een flap volgende woorden geschreven "Dingen die ik graag doe tijdens mijn zomervakantie". Ze had de namen van ieder kind opgelijst aan de zijkant van de flap. Ze begon het gesprek door te vertellen dat de zomer eraan kwam, en dat het schooljaar weldra voorbij zou zijn. Het was bijna vakantie. Ze wou weten wat de kinderen graag zouden doen tijdens de zomervakantie.

Leerkracht: [Tegen het kind dat rechts naast haar zat] Tyler, wat wil je graag doen tijdens de zomer?

Tyler: Bakken.

Leerkracht: Nee, je kan altijd bakken, maar wat wil je graag doen tijdens de zomer?

Tyler: Bakken.

Leerkracht: Nee, bakken is iets wat je binnen doet. Tijdens de zomer is het warm en zonnig. Wat wil je graag doen tijdens de zomer wanneer het warm en zonnig is?

Tyler: Bakken.

Leerkracht: Tyler, kan je niets anders bedenken wat je graag wil doen tijdens de zomer?

Tyler: Nee, mijn mama zei dat ze vrijaf gaat nemen op het werk, en dat we samen gaan bakken wanneer ik maar wil.

Leerkracht: Ok. [Ze schrijft "bakken" op de flap naast de naam van Tyler].

[Ze spreekt het volgende kind in de kring aan] Josh, en wat wil jij graag doen tijdens de zomer?

16

Josh: Bakken.

Leerkracht: Kan je nog iets anders bedenken?

Josh: Nee.

Leerkracht: [Schrijft met tegenzin "bakken" naast Josh zijn naam]. Brian, wat wil jij graag doen tijdens de zomer?

Brian: Naar het strand gaan.

Leerkracht: [Met een grote glimlach] Ja, dat is goed. Tijdens de zomer gaan we graag naar het strand om in het water te zwemmen.

Nicole: [Aan de overkant in de kring] Ik zwem niet graag, omdat ik vorig jaar naar het strand ben geweest, en daar ben gestoken door een kwal.

Andrew: Ik ook en het deed echt pijn en ik moest naar de redder gaan en hij gaf mijn papa een medicijn om erop te smeren en het deed echt pijn en het beet me.

Dani: Kwallen kunnen je niet bijten want ze hebben geen tanden, ze hebben alleen lange armen, ik zag hen op het strand en ze waren allemaal dood, en ze kunnen niet bijten.

Nicole: Uh huh ze bijten en ze steken en ik haat hen en ik ga nooit naar het strand omdat ze bijten en omdat ze steken zoals een bij.

Matthew: Ik hou van kwallen. Ze hebben er in het "quarium".

Leerkracht: Kinderen, we zijn nu niet over kwallen aan het praten, we praten over wat we graag tijdens onze zomervakantie zouden doen. Julie, kan jij me vertellen wat je wil doen tijdens de zomer?

17

Gesprekken en vragen

Vertel me wat je denkt... **Waarom ben je het eens?**

Wat stel jij je voor? **Waarom vind je dat leuk?**

Denk je dat iedereen hetzelfde moet denken over...?

Hoe kunnen we dat uitzoeken? **Was het altijd al zo...?**

Waarom denk je dat? **Vertel me er meer over...**

Wanneer ik erover nadenk dan...

Wat denk je dat er gebeurt?

Ik vroeg me af waarom jij...?

Wat doet dit?

Ik weet het niet, wat denk jij?

18

Ondersteunen van samen doordenken

Wat doet de volwassene?

- **Stem af:** Luister zorgvuldig naar wat het kind zegt. Observeer de lichaamstaal en wat het kind doet.
- **Toon oprechte interesse:** Geef je volledige aandacht aan het kind, houd oogcontact, bevestig, glimlach, knik.
- **Respecteer de eigen beslissingen en keuzes van het kind :**
Ookal denk je dat deze niet juist zijn, hoe weet jij dat dat correct is??

Early Education - Sustained Shared Thinking Project

19

Ondersteunen van samen doordenken

- **Nodig kinderen uit om hun denken verder uit te diepen:** *‘Daar wil ik echt meer over weten.’*
- **Vat samen:** *“Dus jij denkt dat ...”*
- **Breng een eigen ervaring in:** *‘Ik luister graag naar muziek wanneer ik thuis het avondmaal bereid.’*
- **Verduidelijk ideeën:** *“Dus jij denkt dat de kei zal smelten als ik hem kook in water?”*

20

Ondersteunen van samen doordenken

- **Doe een suggestie:** *“Misschien wil je het zo eens uitproberen?”*
- **Breng in herinnering:** *“Vergeet niet dat je net zei dat de kei zou smelten als ik hem kook.”*
- **Moedig het denken aan:** *“Je hebt echt hard nagedacht over waar je de deur zou maken in het paleis. Maar waar ga je de ramen plaatsen?”*
- **Breng een ander standpunt in:** *“Misschien was Goudlokje niet ondeugend wanneer ze de pap op at.”*
- **Veronderstel:** *“Denk je dat de 3 beren het fijn zouden hebben gevonden als Goudlokje bij hen was komen wonen als vriend?”*

21

Ondersteunen van samen doordenken

- **Leg parallellen:** Een parallel leggen tussen de ervaring van de volwassene en de ervaring van het kind:
‘Godzijdank dat jij laarzen droeg toen je in de plas sprong. Kijk naar mijn voeten, ze zijn helemaal nat.’
- **Stel open vragen:** *Hoe deed je ... ? Waarom doet dit ...? Wat gebeurt er dan? Wat denk jij? Ik vraag me af wat er gebeurt als...?*
- **Laat zie hoe je denkt (modelleer) :**
‘Ik moet goed nadenken over wat ik ga doen vanavond. Ik moet naar de dierenarts gaan met mijn hond omdat hij een pijnlijke poot heeft; ik moet mijn boeken terug naar de bibliotheek brengen en ik moet eten kopen voor het avondmaal. Maar ik heb geen tijd om dit allemaal te doen.’

22

Ondersteunen van samen doordenken

- Afstemmen
- Oprechte interesse tonen
- Respecteren van beslissingen en keuzes van kinderen
- Kinderen uitnodigen om hun denken uit te diepen
- Samenvatten
- Eigen ervaring inbrengen
- Ideeën verduidelijken
- Een suggestie doen
- In herinnering brengen
- Het verder denken aanmoedigen
- Een ander standpunt inbrengen
- Veronderstellingen maken
- Parallellen leggen
- Open vragen stellen
- Laten zien hoe je zelf denkt (modelleren)

23

Schaal om Samen Doordenken te exploreren

Assessing Quality in EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND CARE

Sustained Shared Thinking and Emotional Well-being
(SSTEW) Scale for 2–5-year-olds provision

Iram Siraj, Denise Kingston & Edward Melhuish
Foreword by Kathy Sylva

Includes
PHOTOCOPIABLE
resources

De SSTEW schaal ondersteunt kwaliteitsverbeteringen

- Overschouwt hoge kwalitatieve interacties met en tussen kinderen. Personeel/Sommige contexten zijn misschien niet klaar voor alle subschalen; vooral diegenen gerelateerd aan kritisch denken; beoordelen om te leren; en ondersteunen en verdiepen van taal en communicatie.
- Dient gebruikt te worden door iemand met kennis over ontwikkeling van kinderen en aangepaste praktijk.

De SSTEW -schaal

- Zelfde structuur als de ECERS-R en ECERS-E
- Onderverdeeld in 5 subschalen
 - ❖ Bouwen aan vertrouwen en onafhankelijkheid
 - ❖ Sociaal en emotioneel welbevinden
 - ❖ Ondersteunen en verdiepen van taal en communicatie
 - ❖ Ondersteunen van leren en kritisch denken
 - ❖ Beoordelen van leren en taal

Siraj, Kingston and Melhuish, (2015)

**Meten van Kwaliteit:
Samen doordenken en emotioneel welbevinden: SSTEW- Schaal voor 2-5
jarigen**

5 subschalen en 14 items:

- 1 *Bouwen aan vertrouwen en onafhankelijkheid*
 - Zelfregulatie en sociale ontwikkeling
 - Aanmoedigen van keuzes maken en onafhankelijk spel
 - Plannen van individuele interacties en interacties in kleine groep/volwassenen deployment
- 2 *Sociaal en emotioneel welbevinden*
 - Ondersteunen van socio-emotioneel welbevinden
- 3 *Ondersteunen en verdiepen van taal en communicatie*
 - Interactie van kinderen met anderen ondersteunen
 - Personeel luistert actief en moedigt kinderen aan om te luisteren
 - Personeel ondersteunt het taalgebruik van kinderen
 - Sensitieve responsiviteit
- 4 *Ondersteunen van leren en kritisch denken*
 - Ondersteunen van nieuwsgierigheid en problemen oplossen
 - Aanmoedigen van samen doordenken tijdens het vertellen van verhalen
 - Aanmoedigen van samen doordenken tijdens onderzoek en exploratie
 - Ondersteunen van conceptontwikkeling en hogere orde denken
- 5 *Beoordelen van leren en taal*
 - Beoordelen gebruiken om het leren en kritisch denken te ondersteunen en te verdiepen
 - Beoordelen van taalontwikkeling

Voorbeeld ECERS schaal

Inadequate	Minimal	Good	Excellent
1	2	3	4
5	6	7	

Sub-schaal 3: Ondersteunen en verdiepen van taal en communicatie

Item 6: Personeel luistert actief naar kinderen en moedigt kinderen aan om te luisteren.

Inadequate

1

- 1.1 Personeel onderdrukt communicatie door b.v. veroordelend te zijn of door de kinderen te vernederen, negeren of kleineren.
- 1.2 Hulpverzoeken worden genegeerd (of het nu directe of indirecte verzoeken zijn, bijvoorbeeld huilen, terugtrekking, inactiviteit).

Minimal

3

- 3.1 Verbale boodschappen van kinderen worden begrepen.
- 3.2 Personeel beantwoordt verbale en non-verbale tekens van kinderen.
- 3.3 De lichaamstaal van het personeel laat zien dat ze willen communiceren (open armen, gebogen hoofd, glimlachen, wachten en luisteren).

Item 6: Personeel luistert actief naar kinderen en moedigt kinderen aan om te luisteren

Good

5

- 5.1 Het personeel positioneert zichzelf op de hoogte van de kinderen wanneer ze praten of naar de kinderen luisteren.
- 5.2 Herformuleren en / of herhalen wordt gebruikt om te controleren of de kinderen begrepen zijn.
- 5.3 Waar betekenis of spraak onduidelijk is, doet het personeel een 'welberekende gok' in plaats van het kind te vragen zichzelf voortdurend te herhalen. En als ze het verkeerd hebben geraden, nemen medewerkers de schuld ervan*.

Excellent

7

- 7.1 Het personeel laat lange pauzes toe, zodat de kinderen tijd hebben om na te denken en te reageren. Ze laten ook zien hoe ze verschillende lengtes van pauzes bij verschillende kinderen toestaan*.
- 7.2 Personeel moedigt de kinderen aan om te praten en naar elkaar te luisteren door te suggereren dat ze het aan een andere persoon vertellen. Of door andere kinderen uit te nodigen om te komen luisteren naar wat een ander kind te zeggen heeft*.

Sub-schaal 4: Ondersteunen van leren en kritisch denken

Item 10: Aanmoedigen van samen doordenken door verhalen vertellen, delen van boeken, zingen en rijmen

Inadequate

1

1.1 Zeer weinig individuele interactie tijdens verhaal / boektijd, zang of rijmpjes.

1.2 Betrokkenheid van personeel bij verhalen, boeken, zang of rijmpjes is beperkt tot de hele groepstijd.

Minimal

3

3.1 Personeel reageert op kinderen die om verhalen, boeken, zang of rijmpjes vragen door hen te helpen verhalen te herinneren, boeken te vinden en te lezen, te zingen met of deel te nemen aan rijm en woordspeling.

3.2 Personeel nodigt kinderen (individueel of in kleine groepen) uit om mee te zingen, deel te nemen aan woord- en rijmspel, verhalen te vertellen of boeken te lezen.

3.3 Personeel betreft kinderen bij het kiezen van liedjes, rijmpjes, verhalen of boeken en vraagt hen naar hun keuzes.

3.4 Personeel laat zien dat ze de favoriete boeken, verhalen, liedjes of rijmpjes van de kinderen kennen*.

Item 10: Aanmoedigen van samen doordenken door verhalen vertellen, delen van boeken, zingen en rijmen

Good

5

5.1 Personeel moedigt de kinderen aan om vast te houden aan boeken en te 'lezen' of vertrouwde verhalen te vertellen, inclusief hun eigen 'verhalen', liedjes te zingen of mee te doen aan rijmpjes en woordspelletjes.

5.2 Personeel gebruikt rekwisieten / poppen / de kinderen zelf om het vertellen van verhalen, betrokkenheid bij liedjes of rijmpjes te ondersteunen.

5.3 Kinderen krijgen toegang tot rekwisieten en poppen om verhalen na te vertellen en te gebruiken bij het vrij spelen.

5.4 Personeel zingt en houdt zich bezig met rijmen en woordspel tijdens het spelen en tijdens interacties met de kinderen tijdens andere activiteiten.

Excellent

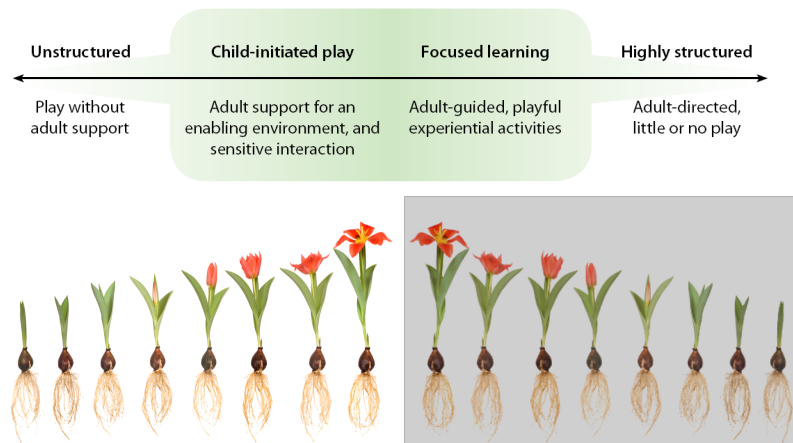
7

7.1 Personeel gebruikt feitelijke boeken om het begrip van kinderen voor concepten te ondersteunen*.

7.2 Personeel betreft kinderen bij verhalen, zingen enz. Ze ondersteunen anticipatie op bekende woorden, acties enz., Maken opmerkingen, evalueren verhalen / liedjes enz. En stellen een paar eenvoudige open vragen*.

7.3 Personeel moedigt kinderen aan om verbanden te leggen tussen het verhaal, boek, lied of rijm en hun eerdere ervaringen.

Child-initiated learning and focused learning (DCSF (2009) *Learning, Playing and Interacting*. Nottingham: DCSF)

Zelfreflectie

- In welke mate geef ik prioriteit aan het herkennen, ondersteunen en verdiepen van het denken van kinderen?
 - In mijn organisatie van de tijd?
 - In mijn interacties met individuen?
- Hoe effectief deel ik de gesprekken van kinderen?
- In welke mate ondersteunen mijn leeromgeving, mijn activiteiten en routines het denken van kinderen? In welke mate worden ze uitgedaagd?
- Hoe zichtbaar maak ik mijn eigen denken voor kinderen?
- Wat moet ik doen om dit aspect van mijn praktijk te verbeteren - nu?

References

iram.Siraj@education.ox.ac.uk

EPPSE Project - www.ioe.ac.uk/eppse

- Archer, C. & Siraj, I (2017) Movement Environmental Rating Scale (MOVERS). & UCL-IoEPress, London
- Siraj-Blatchford, I., Sylva, K., Muttock, S., Gilden, R., & Bell, D. (2002). Researching Effective Pedagogy in the Early Years. Research Report 356. London: DfES.
- Siraj, I., Kingston, D and Melhuish, E. (2015) Assessing Quality: Sustained Shared Thinking and Emotional Well being (SSTEWE) rating scale. UCL-IoE Press, London
- Siraj, Kingston, Neilsen-Hewett, Howard, Melhuish, de Rosnay, Duursma & Luu (2017) A review of the current international evidence considering quality in early childhood education and care programmes – in delivery, pedagogy and child outcomes. NSW DoE, Australia
- Sylva, K., Ereky-Stevens, K., Pastori, G., Slot, P. L., & Lerkkanen, M. K. (2016). Integrative Report on a culture-sensitive quality & curriculum framework. <http://ecec-care.org/>
- Sylva, K, Melhuish, E, Sammons, P, Siraj-Blatchford, I and Taggart, B, (2010) Early Childhood Matters: Evidence from the Effective Pre-school and Primary Education project. London, Routledge.
- Sylva, K., Melhuish, E., Sammons, P., Siraj, I. and Taggart, B. (2014) The Effective Pre-school, Primary and Secondary Education Project (EPPSE 3-16+) Students' educational outcomes at age 16. Department for Education. RR 354.
- Sylva, K., Siraj-Blatchford, I., & Taggart, B., (2010) The Early Childhood Environment Rating Scale Extended Version ECERS-E, Teachers College Press